

стимулювати і підтримувати інновації і визнавати відповідальність за вплив на якість життя оточуючих; як конкурент – не повинна брати участь у нечесній конкуренції і необґрунтованому обмеженні конкуренції.

Література

1. Про державно – приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 №2404-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17.1>
2. Державно – приватне партнерство. Соціальна відповідальність бізнесу. [Електронний ресурс]:— Режим доступу: http://pidruchniki.com/1209061352826/ekonomika/derzhavnoprivatne_partnerstvo_sotsialna_vid_povidalnist_biznesu

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ВИЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ПАРТНЕРА НА КОНКУРСНИХ ЗАСАДАХ

А. М. БРОВДІЙ, канд. юрид. наук,
доц. кафедри правового забезпечення господарської діяльності
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Ефективна реалізація проектів державно-приватного партнерства є основою розбудови економіки держави, модернізації основних об'єктів життєзабезпечення міста, покращення рівня життя населення відповідного регіону чи держави в цілому. З метою досягнення зазначених результатів під час встановлення відносин державного та приватного партнерів окрім визначення меж їх відповідальності, порядку та особливостей фінансування об'єктів, вибору форм здійснення державно-приватного партнерства, розподілу ризиків між сторонами, важливого значення набуває вибір приватного партнера.

Відповідно до ст. 14 ЗУ «Про державно-приватне партнерство», визначення приватного партнера для укладення договору (договорів) у рамках державно-приватного партнерства здійснюється виключно на конкурсних засадах, крім випадків, передбачених законом, що відповідає одному із основних принципів такого виду партнерства. Порядок проведення конкурсу з обрання приватного партнера визначається «Порядком проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення

державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим», затвердженим Постановою КМУ від 11 квітня 2011 року №384. Метою проведення такого конкурсу є визначення суб'єкта, який забезпечить створення найкращих умов для здійснення державно-приватного партнерства.

Не зважаючи на те, що процес проведення конкурсу з обрання приватного партнера детально регламентований зазначеним Порядком, проте, сучасні аспекти розвитку суспільних відносин, що відбуваються в державі викликають необхідність створення більш ефективного та прозорого механізму обрання потенційних приватних партнерів.

Чинне законодавство України, як і законодавство більшості європейських держав передбачає двоетапний процес відбору партнера, який включає в себе попередню кваліфікацію учасників на відповідність формальним вимогам, та безпосереднє проведення конкурсу пропозицій допущених учасників.

Не допускаються до участі у конкурсі претенденти, які визнані банкрутами або стосовно яких порушено справу про банкрутство; перебувають на стадії ліквідації; контролюються один одним, перебувають під спільним контролем або є пов'язаними особами; не відповідають кваліфікаційним вимогам; подали заявку, що не відповідає вимогам, визначеним цим Порядком та конкурсною документацією. В свою чергу, кваліфікаційні вимоги до учасників конкурсу повинні відповідати критеріям, визначеним органом управління, щодо наявності: обладнання та матеріально-технічної бази; працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід.

Наступним важливим етапом визначення приватного партнера є оцінка конкурсних пропозицій учасників, які пройшли попередню кваліфікацію. Критеріями проведення оцінки пропозицій є: критерії технічного та інженерно-конструкторського характеру; критерії фінансового та комерційного характеру; критерії екологічного та соціального характеру; інші критерії залежно від об'єкта, істотних умов та виду договору про партнерство. При цьому кожній з груп критеріїв надається певний обсяг балів оцінки для того, щоб учасники конкурсу чітко розуміли пріоритети, які ставить перед собою державний партнер в процесі відбору.

Участь приватного партнера у розвитку житлово-комунального господарства через механізм державно-приватного партнерства забезпечується можливістю ініціювання фізичними та юридичним особами прийняття рішення відповідними органами державної влади або місцевого самоврядування про здійснення державно-приватного партнерства. Прийняття зазначеного рішення є основою успішної реалізації запланованого проекту, що є можливим тільки у випадку створення відкритої конкуренції та можливість державного партнера здійснювати оцінку і вибір пропозиції потенційних приватних партнерів. Варто зазначити, що пропозиції з боку приватного сектору можуть бути хорошим джерелом інноваційних ідей та рішень, і можуть допомагати органам державної влади у визначенні нових концепцій проектів. Водночас, такі ініціативні пропозиції можуть перешкоджати вільній конкуренції і навіть сприяти шахрайству та корупції в разі відсутності прозорого конкурсного відбору та може призвести до дискредитації механізмів державно-приватного партнерства. Крім цього у законодавстві не врегульовані правовідносини між приватним партнером, який ініціює здійснення державно-приватного партнерства та уповноваженими на розгляд пропозиції державними партнерами, а також порядок компенсації витрат приватного партнера під час розробки відповідного проекту у випадку, якщо ініціатор такого партнерства не був визначений переможцем. Вказане є однією із можливих перешкод до впровадження інновацій у сферу житлово-комунального господарства.

Як зазначає О.С. Шарова, основними принципами конкурсного відбору повинні бути: прозорість, об'єктивність, недискримінаційність. Встановлення та дотримання зазначених принципів є важливим також з огляду на те, що можлива і допустима законом ситуація, коли держава отримує тільки одну пропозицію, що відповідає критеріям, визначеним приватним партнером. Відповідно до ч.5 п. 23 зазначеного Порядку, у разі коли після оголошення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства заявку на участь у зазначеному конкурсі подав лише один претендент, що відповідає кваліфікаційним вимогам, відповідний договір може бути укладений уповноваженим органом з таким претендентом шляхом погодження з ним істотних умов договору, якщо інше не визначено законами, що регулюють відносини, які виникають у процесі укладення та виконання договорів концесії, спільної діяльності чи інших договорів. Вказані обставини унеможливають проведення конкурсу з вибору

приватного партнера, що хоча і допускається чинним законодавством України, проте може виявитись неефективним у реалізації проекту.

Зазначене є можливим з ряду причин, зокрема, неефективності запропонованого проекту, чи наявності умов, що не відповідають інтересам приватних партнерів, а також з причин недоступності інформації про проведення конкурсу. З цього приводу варто зазначити, що процедура проведення відбору приватних партнерів не відповідає принципу прозорості, оскільки оголошення про проведення такого конкурсу та про його результати публікуються в газеті «Урядовий кур'єр» або «Голос України» або в офіційному друкованому засобі масової інформації відповідного органу місцевого самоврядування або Автономної Республіки Крим, якщо державними партнерами є зазначені органи, а також розміщуються на власному веб-сайті органу управління та Міністерства. У зв'язку з цим відсутня можливість вільного доступу до інформації, здійснення публічного контролю за проведенням конкурсу та оскарження прийнятих комісією рішень.

Враховуючи вказане, важливим є створення прозорого механізму проведення конкурсу з відбору приватного партнера, на кшталт механізму проведення державних закупівель, а також врегулювання механізму проведення конкурсу за ініціативи потенційного приватного партнера.

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Н. В. ІВАСІШИНА, ст. викл.

В. М. ШЕВЧЕНКО, студ.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

В умовах економічної кризи та погіршення становища населення в Україні досягнення стратегічних цілей, забезпечення високих і стійких темпів розвитку держави неможливо без державно-приватного партнерства (ДПП).

Міжнародний досвід довів, що ДПП є економічно й суспільно